



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarım alanında bilinçli ve eğitimli çiftçiye ulaşmak, gıda ve tarım ürünlerindeki fahiş artışa karşı gerekli önlemleri almak, nitelikli ve ekolojik tarım üretimini geliştirmek amacıyla yeterli sayıda ve nitelikte tarım danışmanının alanda görev yapması gerekmektedir. Ancak Türkiye’de sayıları çok kısıtlı olan tarım danışmanları, insan onuruna uygun olmayan çalışma ve ücret koşullarında danışmanlık hizmeti sunmaktadır. İlgili bakanlığın geçici bir proje olarak yaklaştığı tarımsal danışmanlık hizmetinin kurumsallaştırılması, tarım danışmanlarının çalışma koşulları ve ödeneklerinin iyileştirilmesi ve tarım danışmanlarının güvenceli istihdam edilmesi için gerekli olan çalışmaları belirlemek amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK

Van Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de çiftçi sayısı yıllar itibariyle azalış göstermekte ve artan nüfusa karşın gerekli tarımsal üretim artışı gerçekleştirilememektedir. Tarım sektörünün istihdam ve ekonomi içerisindeki payı her geçen dönem azalırken gıda fiyatlarındaki fahiş artışlar yeni sorunlara yol açmaktadır. Toplumsal yaşam için gerekli olan ekolojik ve sürdürülebilir tarım için bilinçli çiftçilerin üretim yapması gereklidir. Bilinçli çiftçi ve üreticiye ulaşmak için gerekli danışmanlık, rehberlik ve destek sistemlerinin yetkin danışmanlarca sağlanması gereklidir. Bu kapsamda kalkınma süreci içerisindeki kırsal kesimlerde olduğu kadar, topyekûn tarım sektörünün gelişmesinde vazgeçilmez bir unsur olarak tarımsal yayım ve danışmanlık çalışmaları kurumsallaştırılmalıdır.

Türkiye’de ise sayıları çok kısıtlı olan tarım danışmanları da mevcut işleyiş ve sistemsizlik nedeniyle mağdur edilmiş durumdadır. Tarım bakanlığının “kadrolu-süreklî” çalışanları olması gereken tarım danışmaları bugün asgari ücretin altında bir gelirle hizmet sunmaktadır. Sayısı 2000 civarında olan tarım danışmalarının sorunlarının çözülmemesi, tarımsal bilinçlenmeye önem vermediğini de göstermektedir. İşleyiş tebliğlerinin ve ödemelerin güncel ekonomik gelişmelere, kur şoklarına, enflasyona uygun geliştirilmediği ifade edilmektedir.



Tarım danışmanlarına yıllık olarak 2 taksitte verilen 46 bin liralık ödenek kaç yıldır aynı miktardadır. Tarım danışmanlarının kendi ücretleri ile yol, yemek, büro giderlerini de kapsayan bu miktar güncel değerler esas alınarak minimum 2022 yılı için en az 100 bin TL'nin üzerine çıkarılmalıdır. Tarım danışmanlarının BAĞ-KUR ve vergi primleri için düzenleme yapılmalı ve bu giderleri teşvik kapsamında karşılanmalıdır. Tarım danışmanlarının üyelik aidatları ve diğer bazı giderleri dışına yoğun bir bürokrasi ile uğraştıkları ve bu bürokrasi nedeniyle dönem dönem hakkaniyetsiz olabilecek cezalar kesildiği ifade edilmektedir.

Tarım danışmanlarının verimli bir danışmanlık yapabilmeleri amacıyla bu danışmanlara yoksulluk sınırının üzerinde ödeme yapılmalıdır. Tarım danışmanları tarım bakanlığında kadrolu çalışmalıdır. Kadro verilemiyorsa danışmanların işlerini yapabileceği büro desteği ve insan onuruna yakışır bir ücret imkanı sağlanmalıdır. Bu bağlamda;

Tarımsal yayım ve danışmanlık projelerinin geliştirilerek devam ettirilmesi, serbest tarım danışmanlarından kesilen tevkifat kesintilerinden kaynaklanan mağduriyetlerin giderilmesi, tarım danışmanları arasında illerdeki ve uygulamalardaki farklılıklarının giderilmesi, uygulama esaslarına ilişkin tarım danışmanlarının alanda tespit ettikleri ihtiyaçların karşılanması gereklidir. Tarım danışmanlarına yönelik arazi ve büro denetimleri makul düzeyde, amacına uygun ve işleyişi iyileştirme amacıyla olmalıdır. Hizmetlerin devamı esnasında dönem sonu itibarıyla danışmanın hizmet verme alanı değişikliğinden doğabilecek mağduriyetler giderilmelidir.

Sertifika sahibi olan ve de sahada bilfiil çalışan Sertifikalı Tarım Danışmanlarının Kamuya geçiş imkânları geliştirilmelidir. Yine "Serbest Yeminli Tarım Orman Müşavirlik" konusu tarım danışmanlarının talebi doğrultusunda geliştirilmelidir.

Danışmanlık hizmetinin kurum içi hizmet kabul edilmesi ve Dosya başı ve de ÇKS belge ücreti ödenmemesi için gerekli düzenleme yapılmalıdır. Tarım danışmanları özlük hakları güvence altına alınmalıdır. Danışmanlık Hizmetlerinin eğitim hizmeti olduğu gerçeği ile bu işleyişteki KDV oranının %8 olarak belirlenmesi gerekmektedir.

Bir tarım danışmanının yıllık minimum/ortalama 6.000 TL kira gideri, 3.900 TL muhasebe defter harcaması, 1.200 TL vergi ödemesi, 1.200 TL elektrik faturasu, 700 TL belediye harç ve su bedeli, 2.000 TL tarım döner sermaye katkısı, 10.000 TL SGK ödemeleri giderleri olmaktadır. Araç, yakıt, kırtasiye, yemek giderleri de dahil edilince söz konusu 46 bin TL'lik ödeme çok yetersiz kalmakta ve tarım danışmanlarında net olarak bin TL'nin altında bir aylıkla hizmet sunmaları beklenmektedir. İl ve bölgelere göre farklılaşmakla birlikte danışmanların maliyetlerinin verilen teşviğin üzerinde gerçekleştiği ifade edilmektedir.

Bu bağlamda tarım danışmanlarının iş ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, bilinçli çiftçi ve üreticiye nitelikli danışmanlık hizmetlerinin sunulması ve amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Thamir
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	W. H. -
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Gökhan
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Acar - arslan
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye 11
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abdullah
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	M. Sarisaç
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	Sevin
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	K. Bulbul
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günay
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
19			
20	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	Semra